

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

KVALITETA ŽIVOTA SLIJEPIH OSOBA

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Impresum

Sadržaj publikacije "Kvaliteta života slijepih osoba" je isključiva odgovornost Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za javno zdravstvo, Odjel za zaštitu zdravlja vulnerabilnih skupina proveo je istraživanje "Kvaliteta života slijepih osoba" u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskim savezom slijepih.

Publikacija je nastala u okviru provedbe aktivnosti Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, područja Istraživanje i razvoj, Mjere 3: Poticati provođenje istraživačkih studija i uske suradnje nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih za invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama.

Nakladnik

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7, 10 000 Zagreb

info@hzjz.hr

www.hzjz.hr

Glavni urednik

Tomislav Benjak

Urednice

Vesna Štefančić, Tina Runjić, Vlatka Penava, Ana Vrbanić

Lektorica

Lovorka Perković

Grafičko oblikovanje i tisk Intergrafika TTŽ d.o.o., Bistranska 19, 10 000 Zagreb

Naklada

200 komada

ISBN 978-953-7031-71-8

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000993403.

Zagreb, ožujak 2018.

ISBN: 978-953-7031-71-8

9 789537 031718

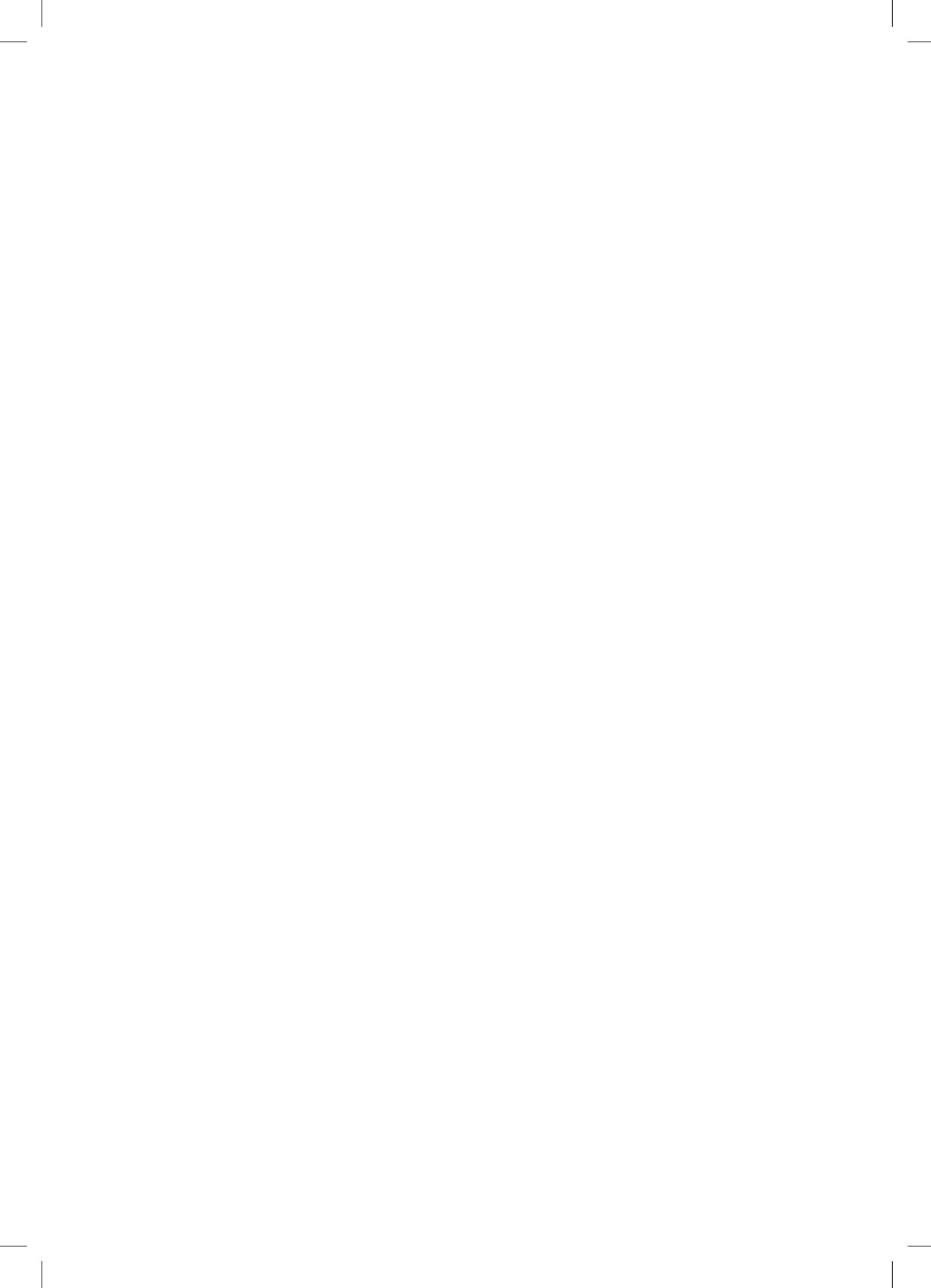
K
V A
L I T
E T A
—
Ž I V
O T A
—
S L I J
E P I H
—
O S O B A

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj

1.	Uvod	7
2.	Predgovori	8
	Predgovor Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo	8
	Predgovor Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta	9
	Predgovor Hrvatskog saveza slijepih	10
3.	Metodologija istraživanja	11
4.	Analiza i rezultati	11
	Struktura uzorka	11
5.	Zaključne preporuke	20
	Sažetak	21
	Summary	22
	Zahvala	23

1. Uvod

Istraživanje o kvaliteti života slijepih je provedeno u sklopu provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, u dijelu 12. Istraživanje i razvoj, Mjera 3: *Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama.*

Javne politike u Republici Hrvatskoj koje se odnose na osobe s invaliditetom, a među njima i na slijepu osobu, obuhvaćaju mnoge aspekte i segmente života poput obrazovanja, zapošljavanja, obiteljskog života, socijalne i zdravstvene dimenzije i dr. Međutim, kad se govori o perspektivama koje određuju kvalitetu života, značajno je istaknuti da su one višestruke i da njihov međusobni utjecaj često utječe na vlastitu subjektivnu percepciju kvalitete života. Upravo su zato značajna istraživanja koja nadilaze jednu dimenziju i teže pružanju prilika za spoznaje koje bi mogle dovesti do unapređenja javnih politika, ali i kvalitete života na individualnoj razini.

Pored sociodemografskih obilježja, ovim su istraživanjem obuhvaćeni i segmenti samoprocjene samostalnosti, diskriminacije, pristupačnosti i općenito kvalitete života slijepih osoba. Da bi rezultati ovog istraživanja bili dostupni ispitanicima i drugim slijepim osobama, uz ovu je publikaciju priložen i CD sa zvukovnim zapisom sadržaja publikacije.

dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.

Vesna Štefančić, dr. med.

Odjel za zaštitu zdravlja ranjivih skupina

Služba za javno zdravstvo

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

2. Predgovori

Predgovor Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

Prema procjenama UN-a, problem invaliditeta je mnogo rašireniji nego što se inače misli - od deset stanovnika svake zemlje najmanje je jedan u izvjesnoj mjeri osoba s invaliditetom. Raspolaganje odgovarajućim podacima o invaliditetu je preduvjet za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Da bi se unaprijedila razina zdravlja i kvaliteta života osoba s invaliditetom, pored povećanja broja godina života bez bolesti i invaliditeta, potrebno je imati i zdravstvene pokazatelje o pojedinim oblicima invaliditeta. Upravo je iz tog razloga Republika Hrvatska donijela Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (HROI) (NN64/01) koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o osobama s invaliditetom. HROI je u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo uspostavljen 2002. godine. Prema navedenom je Zakonu invaliditet trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti u obliku složenih aktivnosti i ponašanja općenito prihvaćenih kao bitnih sastojaka svakodnevnog života. Prema podacima HROI-a u Republici Hrvatskoj živi oko 15.000 slijepih i slabovidnih osoba¹ čija je kvaliteta života donekle predefinirana i različitim stupnjem oštećenja i invaliditeta. Da bi omogućio razvoj i stvaranje javnih politika koje se odnose na unapređenje kvalitete života slijepih osoba, Hrvatski zavod za javno zdravstvo kontinuirano prikuplja i analizira podatke o osobama s invaliditetom i u svojem svakodnevnom radu uspješno surađuje s mnogim dionicima poput ostalih javnih i državnih službi te nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva. Upravo su rezultati ovog javnozdravstvenog istraživanja proizvod takve uspješne suradnje za koji se nadamo da će poboljšati kvalitetu života slijepih i slabovidnih osoba u Republici Hrvatskoj.

¹ podaci Hrvatskog registra osoba s invaliditetom; Hrvatski zavod za javno zdravstvo; stanje na dan 11. 1. 2018.

Predgovor Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta

Prisutnost neke bolesti ili oštećenja, tj. nekog oblika invaliditeta, gotovo se neizbjježno povezuje s lošijom kvalitetom života. Različita ograničenja u svakodnevnim aktivnostima, narušene i oskudne socijalne interakcije, fizička i socijalna izolacija, potištenost, depresija, onemogućena fizička i ekonomski samostalnost itd. samo su neke od posljedica koje bolest može u manjoj ili većoj mjeri donijeti. Oštećenje vida je svakako jedno od oštećenja koje se često povezuje s takvim negativnim posljedicama, što dokazuju i rezultati brojnih stranih istraživanja usmjerenih na proučavanje kvalitete života povezane s vidom koja nedvojbeno ukazuju na narušenu kvalitetu života slijepih i slabovidnih osoba uzrokovana upravo različitim ograničenjima u mnogim aktivnostima i životnim ulogama koja nastaju kao posljedica oštećenja vida. S obzirom da pojavnost oštećenja vida raste s dobi, posebnu je pozornost potrebno obratiti na skupinu starijih osoba oštećena vida, čija je kvaliteta života višestruko ugrožena. Oštećenja vida su u toj životnoj dobi često povezana s teškoćama u izvođenju svakodnevnih aktivnosti, povećanim rizikom od padova i posljedično loma kukova, pojavnosću depresije i anksioznosti, socijalnom izolacijom, većom potrebom za različitim uslugama lokalne zajednice i većim rizikom od smještanja u domove za starije i nemoćne, te povećanom smrtnošću. I ovo je istraživanje pokazalo da su upravo osobe od 65 godina i starije najzastupljenija skupina među osobama oštećena vida. Stoga je iznimno važno provoditi istraživanja ispitivanja kvalitete života da bi se različite intervencije i usluge mogle ciljano usmjeravati na unapređenje različitih aspekata kvalitete života slijepih i slabovidnih osoba. Ovo je istraživanje upravo takav, za osobe oštećenog vida starije životne dobi optimalan stručni pristup kojim se zajedničkom suradnjom različitih sustava podrške pristupa navedenom fenomenu. Jedino se interdisciplinarnim pristupom istraživanju različitih čimbenika kvalitete života slijepih osoba i jednakim takvim pristupom poduzetim mjerama može raditi na cijelovitoj podršci i zaštiti ovih osoba.

Predgovor Hrvatskog saveza slijepih

Istraživanja i prikupljanje podataka o populaciji slijepih osoba u Hrvatskoj nisu često za-stupljeni, stoga je ova publikacija vrijedan doprinos koji pruža uvid u sociodemografske podatke i pojedine aspekte kvalitete života, samostalnosti, pristupačnosti i diskriminacije ispitanih osoba s oštećenjem vida. Budući da su slijepe i slabovidne osobe osobito ranjivi i marginalizirani dio društva zbog kompleksnog međudjelovanja ograničenja koja donosi sljepoča, počevši od nedostupnosti informacija, ograničene mobilnosti, smanjenog broja socijalnih kontakata do barijera u društvu kao što su brojne predrasude i nepristupačnost sadržaja i usluga u zajednici, iznimno je važno stvaranje preduvjeta za poboljšanje njihovih prava i mogućnosti. Pri tome važnu ulogu ima prikupljanje konkretnih podataka koji služe kao polazna točka u zagovaranju, kreiranju i provedbi javnih politika, kao i pri pokretanju društvenih procesa koji uvažavaju potrebe ove populacije.

Premda je uzorak ispitanika obuhvaćen ovim istraživanjem ograničen na područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije te stoga ne predstavlja populaciju slijepih osoba u cijeloj Hrvatskoj, prikupljeni su podaci vrlo vrijedni jer potvrđuju ključne problematike u području osoba s oštećenjem vida. Tako dobiveni podaci odražavaju goruća pitanja kao što su niska procjena zadovoljstva zdravljem i osjećajem sigurnosti u budućnost, nesamostalnost u sudjelovanju u aktivnostima zajednice i obavljanju svakodnevnih aktivnosti, često suočavanje s diskriminacijom prilikom traženja zaposlenja i slaba pristupačnost kulturnih, sportskih i obrazovnih ustanova. Imajući u vidu da su podaci prikupljeni od dijela populacije koja se nalazi u relativno razvijenijem i ekonomski bogatijem području Hrvatske, gdje u prosjeku vladaju bolje prilike i pristupačnost usluga i sadržaja, može se prepostaviti da bi podaci dobiveni na razini cijele zemlje, uključujući slabije razvijena i ruralna područja, još radikalnije ukazali na nužnu potrebu poboljšanja prava i mogućnosti osoba s oštećenjem vida. U tom smislu ova publikacija rasvjetljavanjem karakteristika i problematike ove populacije doprinosi donošenju odluka i kreiranju politika i programa utemeljenima na kvalitetnim informacijama i činjenicama i osiguravanju dugoročnog pozitivnog utjecaja na razvoj kvalitetnih rješenja.

3. Metodologija istraživanja

Istraživanjem je obuhvaćen uzorak od 374 slijepih ili slabovidnih osoba koje se nalaze u evidenciji članova i članica Hrvatskog saveza slijepih. Metoda prikupljanja podataka bila je telefonski intervju strukturiran prema pitanjima u upitniku koja su prethodno oblikovana u suradnji stručnjaka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo sa stručnjacima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predstavnicima Hrvatskog saveza slijepih. Intervju su od svibnja do lipnja 2017. godine provodile 63 studentice Edukacijsko-reabilitacijskog fakulteta. Uz opće podatke, pitanja su obuhvaćala područja koja utječu na kvalitetu života ove ranjive populacije poput: indeksa osobne kvalitete života, samoprocjene samostalnosti, diskriminacije i pristupačnosti. Prikazani rezultati istraživanja se temelje na deskriptivnoj statistici i prikazuju sociodemografsku strukturu ispitanika te njihove vlastite procjene kvalitete života s obzirom na invaliditet.

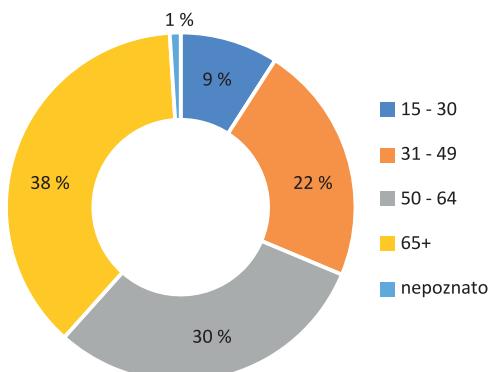
4. Analiza i rezultati

Rezultati analize podataka dobivenih intervjoum prema strukturiranom upitniku su prikazani u obliku udjela (izraženi postotkom) u ukupnom broju (374) ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju. Svi pojmovi izražavanja rezultata se odnose na ispitanike oba spola, osim ako nije navedena razlika.

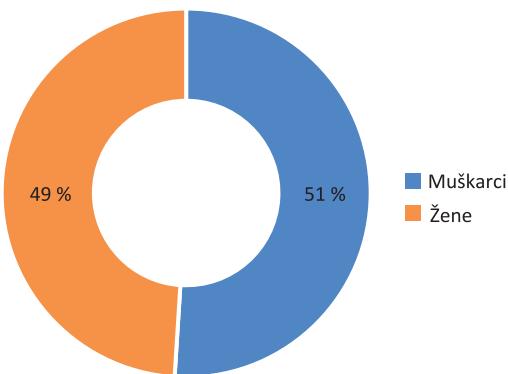
Struktura uzorka

U istraživanju su sudjelovale 374 slikepe ili slabovidne osobe u dobi od 15 do 100 godina, među kojima je najviše bilo osoba starijih od 65 godina (38 %), a najmanje onih u dobi od 15 do 30 godina (9 %) (Grafikon 1). Od 374 osobe koje su sudjelovale u istraživanju, 185 su bile žene (49 %), a 189 muškarci (51 %) (Grafikon 2).

Grafikon 1. Udjeli prema dobi

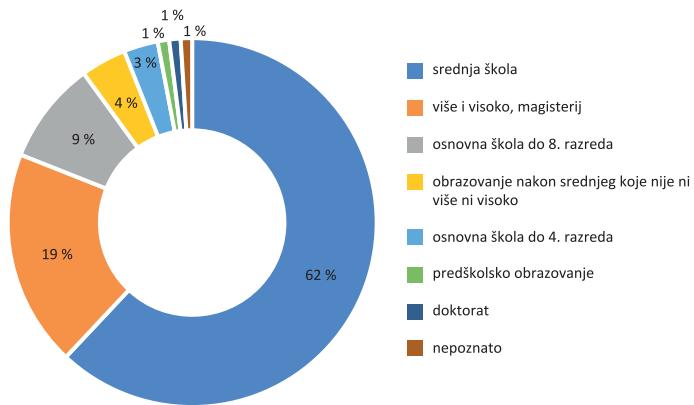

Grafikon 2. Udjeli prema spolu

Prema mjestu prebivališta, 275 ispitanika živi u Gradu Zagrebu (74 %), a 96 u Zagrebačkoj županiji (26 %). U skladu s klasifikacijom NSKO², najviše ispitanika ima završenu srednju školu (62 %), a najmanje doktorat i predškolsko obrazovanje (po 1 %) (Grafikon 3), Specijalno obrazovanje je završilo 95 ispitanika (25 %), od kojih 76 u cijelosti (20 %), a 19 (5 %) djelomično.

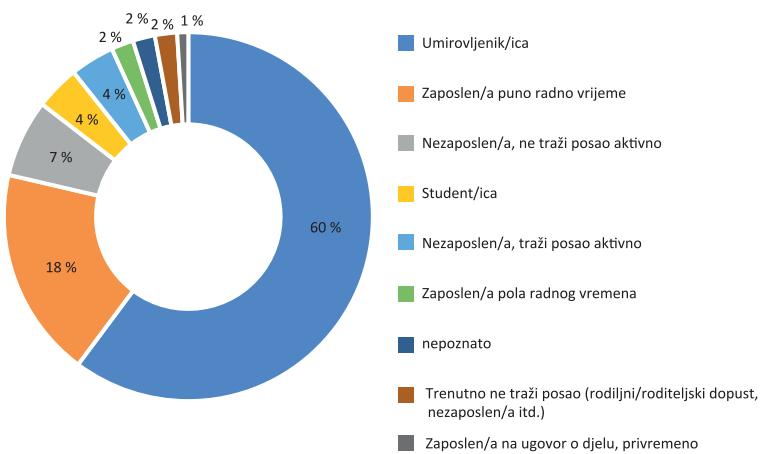
Grafikon 3. Udjeli prema najvišem stupnju obrazovanja

Među ispitanicima je najviše umirovljenika (60 %), zatim osoba zaposlenih na puno radno vrijeme (18 %), a nezaposleno je čak 17 % sudionika u istraživanju, među njima nezaposlene osobe koje aktivno traže ili ne traže posao, studenti i osobe koje trenutno ne traže posao (dugotrajno bolovanje, porodiljni dopust i sl.) (Grafikon 4).

² Nacionalna standardna klasifikacija obrazovanja (Narodne novine br. 105/01)

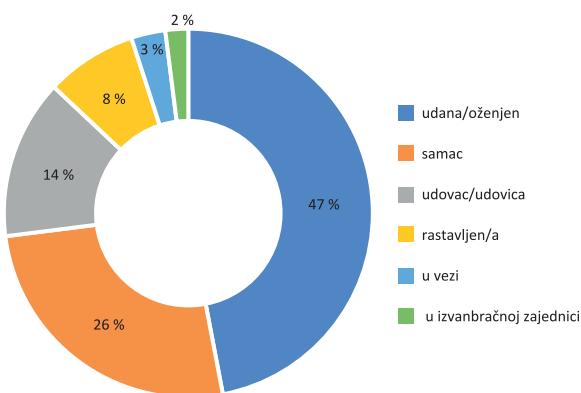
Grafikon 4. Udjeli prema radnom statusu

Najviše (21 %) ispitanika je izjavilo da su im vlastiti mjesecni prihodi 2000 do 2999 kn, dok prihode od 1000 do 1999 kn ima 19 % ispitanika, 3000 do 3999 kn daljnjih 19 %, 14 % ih ima 4000 do 4999 kn, 6 % manje od 1000 kn, a vlastite mjesecne prihode veće od 5000 kn ima 15 % ispitanika.

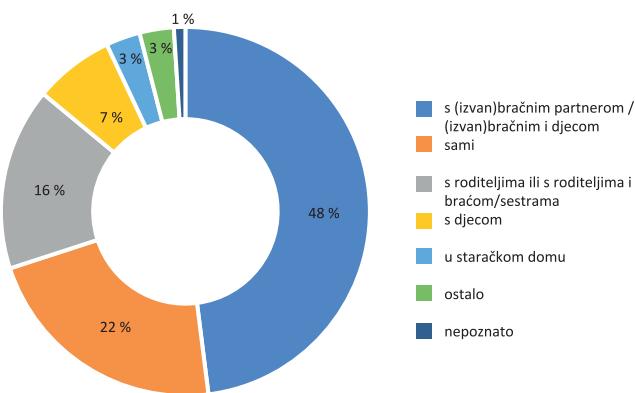
Prema bračnom statusu je najveći udio oženjenih/udanih osoba (47 %), a najmanji osoba u vezi (3 %) i izvanbračnoj zajednici (2 %), dok je udio samaca, rastavljenih i udovica/udovaca 48 % (Grafikon 5).

Grafikon 5. Bračni status

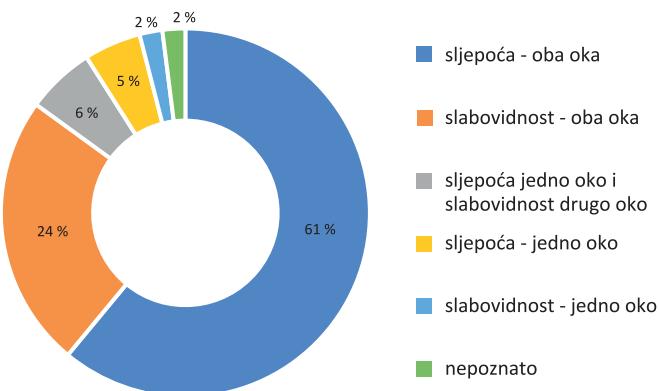
Na pitanje o suživotu u istom kućanstvu je 48 % ispitanika odgovorilo da živi s (izvan)bračnim partnerom ili (izvan)bračnim partnerom i djecom, a 7 % samo s djecom, dok ih 16 % živi s roditeljima, a 22 % samo (Grafikon 6).

Grafikon 6. Suživot u kućanstvu

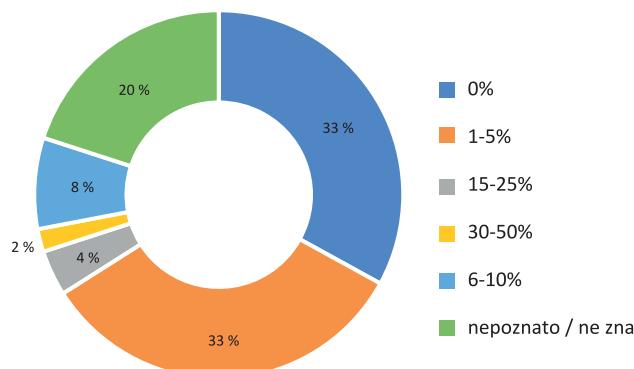
Ispitivanje je uključivalo 61 % osoba sa sljepoćom oba i 5 % osoba sa sljepoćom jednog oka te 6 % osoba sa sljepoćom jednog i slabovidnošću drugog oka; 24 % osoba je bilo slabovidno na oba, a oko 2 % samo na jedno oko (Grafikon 7).

Grafikon 7. Dijagnoza sljepoća ili slabovidnosti

Oko dvije trećine ispitanika (66 %) ima ostatak vida od 0 do 5 %, 4 % ispitanika ima ostatak vida od 15 do 25 %, 8 % ih ima 6 do 10 % ostatka vida, a čak 20 % ih nije sigurno ili ne zna koliki im je ostatak vida (Grafikon 8).

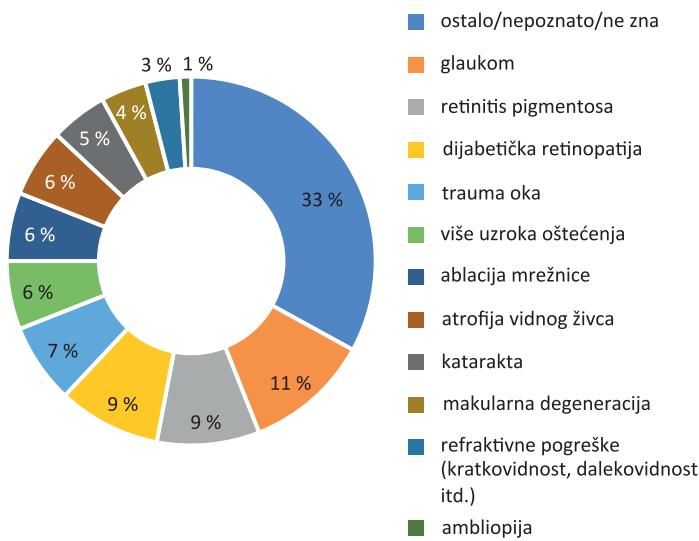
Grafikon 8. Ostatak vida u %

Najviše je ispitanika (52 %) izgubilo vid ili zadobilo oštećenje vida prije više od pet godina, 23 % ima prirođeno oštećenje vida ili sljepoču, a 15 % je do navršene sedme godine života izgubilo vid ili zadobilo oštećenje vida.

Ispitivanje uzroka oštećenja je pokazalo da najveći udio ispitanika ne zna navesti glavni uzrok oštećenja ili je on nepoznat. Glaukom i *retinitis pigmentosa* čine zajedno 20 % uzroka oštećenja ili gubitka vida, dok je udio svakog od ostalih uzroka manji od 10 % (Grafikon 9.).

Grafikon 9. Uzrok gubitka / oštećenja vida

Oko 45 % ispitanika je izjavilo da nema drugih oštećenja ni teškoća, a 55 % ih je izjavilo da ima barem jednu kroničnu bolest, oštećenje ili teškoću, pri čemu ih 45 % nije znalo kad su dijagnosticirane, dok ih je 33 % navelo da je dijagnoza tog drugog oštećenja postavljena u ranom djetinjstvu (do navršene sedme godine života).

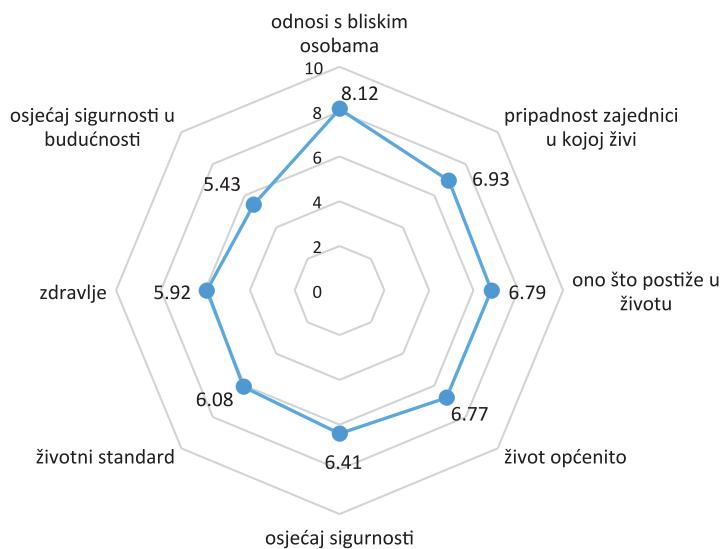
Na pitanje o korištenju pomagala je 24 % ispitanika odgovorilo da ih ne koristi, 26 % da koristi tiflotehnička pomagala, 18 % audio knjige, 16 % više pomagala, 9 % asistivne tehnologije, 4 % videćeg pratitelja, a po 2 % ispitanika koristi Brailleovo pismo i savjetodavne usluge preko info telefona. Na zasebno pitanje koriste li Brailleovo pismo, samo je 32 % ispitanika odgovorilo potvrđno.

Čak 75 % ispitanika koristi usluge Hrvatskog saveza i drugih udruga slijepih i za slikepe, a jedna trećina tih korisnika samo ponekad koristi usluge.

Oko 27 % ispitanika se kreće samostalno i ne treba pomoći pri kretanju, dok gotovo trećina ispitanika koristi bijeli štap (33 %), 23 % pomoći videćeg vodiča, 11 % više pomagala, a štak, ortopedski štap ili invalidska kolica koristi 4 % ispitanika.

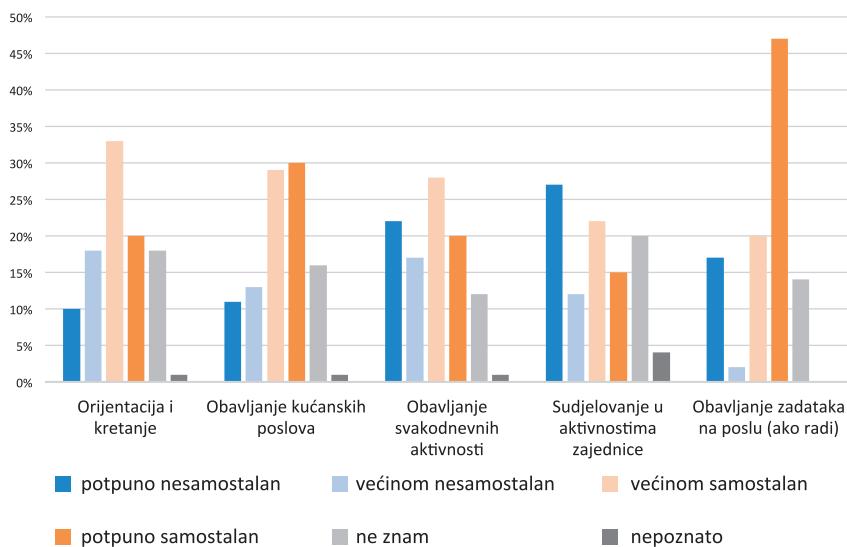
U procjeni indeksa osobne kvalitete života se koristio međunarodni indeks osobne kvalitete života (engl. International Wellbeing Index). U Grafikonu 10 su prikazane prosječne ocjene zadovoljstva svakim od pojedinih područja života, s time da je raspon ocjena bio od 0 (ispitanik nije nimalo ili uopće nije zadovoljan) do 10 (ispitanik je u potpunosti zadovoljan). Dobiveni rezultati pokazuju da su ispitanici u prosjeku najzadovoljniji odnosima s bliskim osobama (prosječna ocjena zadovoljstva 8,12) i pripadnošću zajednici u kojoj žive (prosječna ocjena zadovoljstva 6,93), a najnezadovoljniji svojim zdravljem (prosječna ocjena zadovoljstva 5,92) i osjećajem sigurnosti u budućnosti (prosječna ocjena zadovoljstva 5,43).

Grafikon 10. Indeks osobne kvalitete života – prosječna ocjena zadovoljstva

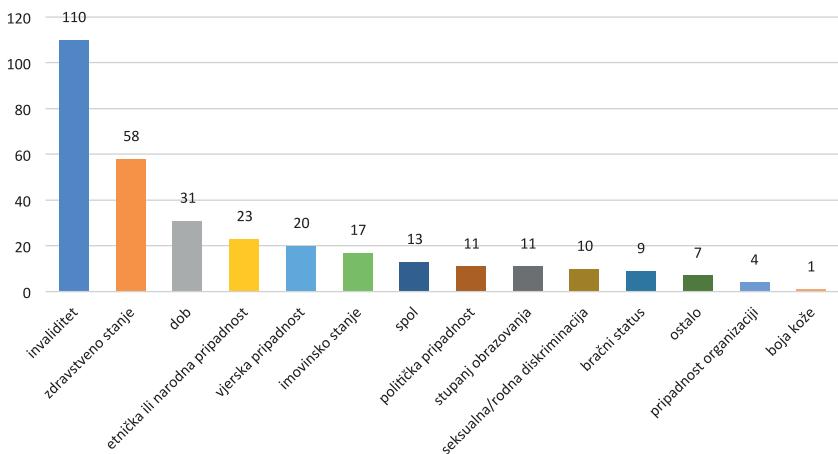
Samoprocjena samostalnosti ispitanika u pojedinim područjima života je prikazana u Grafikonu 11 prema četiri kategorije: potpuno nesamostalan, većinom nesamostalan, većinom samostalan i potpuno samostalan. Ispitanici su najčešće potpuno samostalni u obavljanju zadataka na poslu (ako su zaposleni) i obavljanju kućanskih poslova, a potpuno nesamostalni u sudjelovanju u aktivnostima zajednice i obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

Grafikon 11. Samoprocjena samostalnosti u nekim područjima života

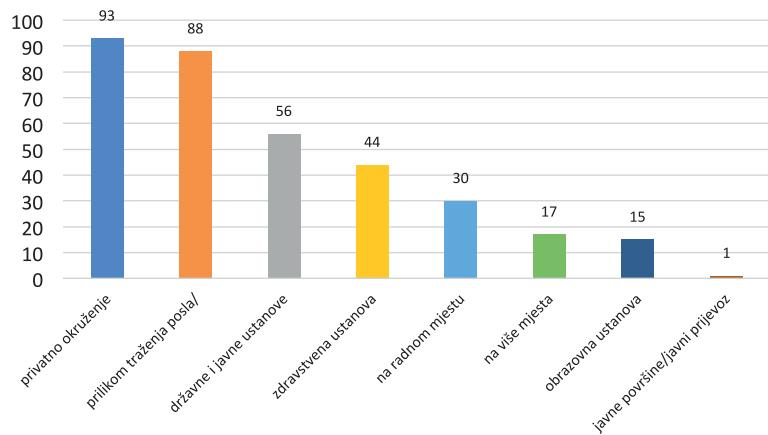
Ispitanici su odgovorili da je u posljednjih 12 mjeseci bilo 325 slučajeva diskriminacije slijepih/slabovidnih osoba prema određenoj osnovi pa su slijepe/slabovidne osobe najviše diskriminirane prema invaliditetu (110), zdravstvenom stanju (58) i dobi (31), a najmanje prema boji kože (1) i pripadnosti nekoj organizaciji (4) (Grafikon 12).

Grafikon 12. Broj diskriminacija prema određenoj osnovi

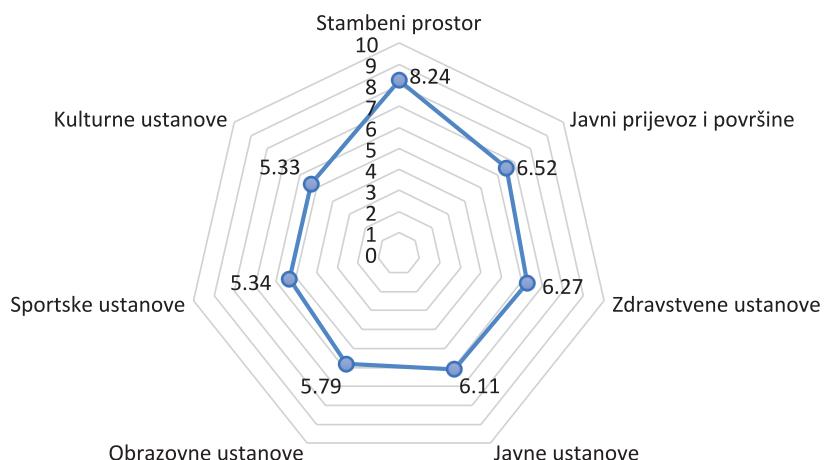
Najviše se diskriminacija dogodilo u privatnom okruženju (93), prilikom traženja posla odnosno zapošljavanja (88), u državnim i javnim ustanovama (56) i zdravstvenim ustanovama (44). Najmanje se diskriminacija prema izjavama ispitanika dogodilo na javnim površinama ili u sredstvima javnog prijevoza (1) i u obrazovnim ustanovama (15) (Grafikon 13).

Grafikon 13. Broj diskriminacija prema mjestu diskriminacije

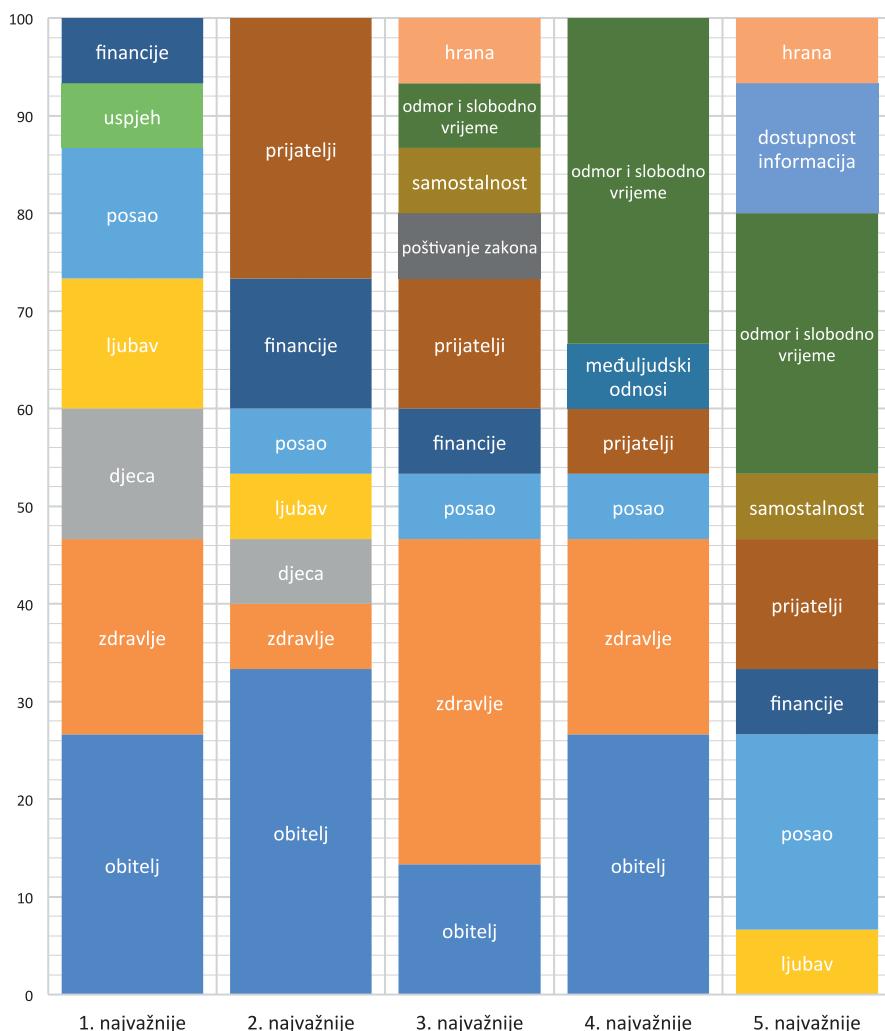
Prosječna ocjena fizičke pristupačnosti pojedinih prostora (ustanove) koju su dali ispitanici varira od 5,33 (kulturne ustanove) do 8,24 (stambeni prostor), gdje je mogući raspon ocjena bio od 0 (nimalo/uopće nije pristupačno) do 10 (u potpunosti je pristupačno). Prema dobivenim rezultatima prikazanim u Grafikonu 14, ispitanici smatraju da su najpristupačniji stambeni prostor (8,24), javni prijevoz i površine (6,52) te zdravstvene ustanove (6,27), a najnepristupačnije kulturne (5,33), sportske (5,34) i obrazovne ustanove (5,79).

Grafikon 14. Prosječna ocjena pristupačnosti prostora

Odgovori na kvalitativno pitanje o važnosti pojedinih područja života su prema rangiranju prikazani u Grafikonu 15. Kod najvećeg su broja ispitanika na prvom mjestu prema važnosti obitelj i zdravlje, na drugom obitelj i prijatelji, na trećem zdravlje i obitelj, na četvrtom odmor i slobodno vrijeme i obitelj, na petom odmor i slobodno vrijeme i posao.

Grafikon 15. Važnost pojedinih područja života

5. Zaključne preporuke

Rezultati ovog istraživanja pružaju jasniju predodžbu o sociodemografskim obilježjima slijepih osoba i njihovoj procjeni vlastite kvalitete života. Iako je riječ o skupini koja je po svojim obilježjima značajno heterogena, rezultati dobiveni ovim istraživanjem jasno ukazuju na potrebe ove višestruko ranjive skupine.

Preporuke za povećanje kvalitete života slijepih osoba su:

- Potrebno je provesti detaljnije analize povezanosti pojedinih varijabli obuhvaćenih istraživanjem i usporedba razlika u procjeni kvalitete života prema pojedinim kvalitativnim i kvantitativnim čimbenicima
- Nužno je isticati važnosti samoprocjene kvalitete života u istraživanjima sličnima ovome
- Značajno je u istraživanjima sličnim ovome uzeti u obzir dokazanu višestruku ranjivost ove ranjive skupine
- Kontinuirano postoji potreba za kreiranjem, evaluacijom i prilagodbom javnih politika iz domena života slijepih osoba (pristupačnost, zdravstvo, zapošljavanje, socijalne politike, itd.) koje prepoznaju višestruku ranjivost i dovoljno se adekvatno i održivo bave ključnim "slabim točkama" na koje je potrebno djelovati da se unaprijedi kvaliteta života ove populacije.

Sažetak

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je sa stručnjacima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predstavnicima Hrvatskog saveza slijepih proveo istraživanje o kvaliteti života slijepih osoba koje žive na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Istraživanje je provedeno u sklopu provedbe Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, područja Istraživanje i razvoj, a u njemu je sudjelovalo 374 ispitanika/ca. Prikazani rezultati istraživanja se temelje na deskriptivnoj statistici i prikazuju sociodemografsku strukturu ispitanika te njihove vlastite procjene kvalitete života s obzirom na invaliditet.

Rezultati istraživanja su pokazali da je većina sudionika u ovom istraživanju:

- slijepa na oba oka s ostatkom vida 0 %
- neupućena u točan uzrok sljepoće ili oštećenja vida
- starija od 65 godina i umirovljena
- srednjoškolski obrazovana
- udana ili oženjena i živi s partnerom ili s partnerom i djecom
- osobnih mjesečnih prihoda između 1.999 i 2.999 kn
- najzadovoljnija odnosima s bliskim osobama, a najnezadovoljnija osjećajem sigurnosti u budućnosti
- potpuno nesamostalna u sudjelovanju u aktivnostima zajednice
- potpuno samostalna u poslu (ako radi)
- tijekom 12 mjeseci koji su prethodili istraživanju najčešće doživjela diskriminaciju na osnovi invaliditeta, zdravstvenog stanja i dobi
- tijekom 12 mjeseci koji su prethodili istraživanju najčešće doživjela diskriminaciju u privatnom okruženju, prilikom traženja posla ili zapošljavanja i u javnim i državnim ustanovama
- svoj stambeni prostor, javne površine i prijevoz smatrala najpristupačnijima, a kulturne i sportske ustanove najnepristupačnijima
- obitelj, zdravlje, djecu, ljubav, posao i financije smatrala najvažnijim područjem svog života.

Ovo istraživanje provedeno je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije, a jedinstveno je po suradnji više sektora te je potvrdilo višestruku ranjivost ispitivane populacije i multidisciplinarnim pristupom ukazalo na rezultate koji bi mogli značajno pridonijeti planiranju prilagođenih novih mjera i ciljeva strateških dokumenata i javnih politika radi unapređenja života slijepih i slabovidnih osoba u Republici Hrvatskoj.

Summary

In cooperation with the experts from the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences of the University of Zagreb and the representatives of the Croatian Blind Union, the Croatian Institute of Public Health conducted a survey on the quality of life of blind persons living in the area of the City of Zagreb and the County of Zagreb. The survey was carried out as part of the implementation of the National Strategy for Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities 2017-2020, area Research and Development, and 374 people participated in the survey. The results of the survey are based on descriptive statistics and show the sociodemographic structure of the participants and their own estimates of the quality of life with regard to disability.

The survey showed that most of the participants:

- are blind in both eyes with no remaining sight
- are not familiar with the cause of their blindness or visual impairment
- are older than 65 and retired
- have high school education
- are married and living with a partner or with a partner and children
- have personal monthly income between HRK 1,999 and HRK 2,999
- are most satisfied with their relationships with close ones and least satisfied with the sense of security in the future
- are fully dependent with regard to participation in community activities
- are fully dependent with regard to their work (if employed)
- often experienced discrimination based on disability, health status and age during the 12 months preceding the survey
- often experienced discrimination in the private environment, job search or employment and in public and state institutions during the 12 months preceding the survey
- consider their living quarters, public space and transport most accessible, and cultural and sports facilities least accessible
- consider family, health, children, love, business and finances to be the most important aspects of their lives.

This survey was carried out in the area of the City of Zagreb and the Zagreb County, and was unique in that it included the cooperation of several sectors and confirmed the vulnerability of the population surveyed on several levels. Its multidisciplinary approach showed results that could significantly contribute to the planning of customized new measures and objectives of strategic documents and public policies for enhancing the life of blind and partially sighted persons in the Republic of Croatia.

Zahvala

Studenticama Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koje su aktivno sudjelovale u provedbi istraživanja.

Sudionicima i sudionicama istraživanja na vremenu koje su posvetili odgovaranju na pitanja.

Hrvatskom savezu slijepih, gđi Nadi Radoš, g. Goranu Denisu Tomaškoviću i dr. sc. Ani Vuljanić na nesebičnoj pomoći.

